S 323/06-4242/07/620 V Brně dne 27. února 2007

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení sp. zn. S 323/06 zahájeném dne 3. listopadu 2006 z moci úřední podle § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějšího předpisu, ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ve věci možného porušení ustanovení § 3 odst. 1 téhož zákona, s účastníkem řízení, kterým je podnikatel podnikající pod obchodní firmou **Ing. Ivan Hořejší, místo podnikání Nad Přehradou 439/15, 321 00 Plzeň-Litice, IČ 44654022**, vydává toto

r o z h o d n u t í :

I.

Účastník řízení, Ing. Ivan Hořejší, místo podnikání Nad Přehradou 439/15, 321 00 Plzeň-Litice, IČ 44654022, tím, že v období od 12. dubna 2006 do srpna 2006 zavazoval distributora jím dodávaného zboží, společnost AQUAMID s.r.o., se sídlem Krátká 1221/2, 693 01 Hustopeče, k dalšímu prodeji tohoto zboží za jím stanovené minimální ceny, uzavřel a plnil **zakázanou a neplatnou dohodu o určení cen kupujícímu pro další prodej, která vedla k narušení hospodářské soutěže** na trhu rádiem řízených modelů vrtulníků a na trhu náhradních dílů a příslušenství k nim, čímž porušil zákaz uvedený v § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

II.

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení, Ing. Ivanu Hořejšímu, místo podnikání Nad Přehradou 439/15, 321 00 Plzeň-Litice, IČ 44654022, plnění dohody

specifikované v bodě I. výroku tohoto rozhodnutí **do budoucna zakazuje.**

III.

Za porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, podle bodu I. výroku tohoto rozhodnutí se účastníku řízení, Ing. Ivanu Hořejšímu, místo podnikání Nad Přehradou 439/15, 321 00 Plzeň-Litice, IČ 44654022, dle § 22 odst. 2 téhož zákona ukládá **pokuta** ve výši

25.000,- Kč (slovy: dvacet pět tisíc korun českých).

Pokuta je splatná do 90 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže u České národní banky v Brně, číslo účtu 3754-24825-621/0710, konstantní symbol 1148, jako variabilní symbol se uvede kmenová část daňového identifikačního čísla účastníka řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 20. září 2006 podnět (evidovaný pod č.j. P 669/06) pana Radka Kozáka ze společnosti AQUAMID s.r.o. k prošetření jednání podnikatele Ing. Ivana Hořejšího, místo podnikání Nad Přehradou 439/15, 321 00 Plzeň-Litice, IČ 44654022 (dále též jen „účastník řízení“ nebo „Ing. Hořejší“), v souvislosti s dodávkami rádiem řízených modelů vrtulníků značky T-REX. V podnětu stěžovatel uvedl, že Ing. Hořejší je výhradním dodavatelem rádiem řízených (RC) modelů vrtulníků značky T-REX, jejich příslušenství a náhradních dílů na trh ČR. Uvedené zboží je vyráběno na Taiwanu firmou ALIGN a Ing. Hořejší je jejím výhradním dovozcem pro ČR. Firma AQUAMID s.r.o. mimo jiné též podniká v prodeji různých typů RC vrtulníků a projevila zájem od Ing. Hořejšího tyto vrtulníky nakupovat. Podmínkou spolupráce, kterou Ing. Hořejší po firmě AQUAMID s.r.o. požadoval, bylo, že AQUAMID s.r.o. bude při dalším prodeji dodržovat jím doporučené maloobchodní ceny vrtulníků i příslušenství. Pan Kozák zpočátku tuto podmínku akceptoval, i když k ní měl výhrady, což také Ing. Hořejšímu sdělil. Obchodní vztah mezi oběma firmami (realizovaný na základě objednávek a dodávek) pokračoval až do srpna 2006, kdy Ing. Hořejší opětovně požadoval dodržování jím stanovených prodejních cen pod pohrůžkou ukončení spolupráce. Pan Kozák za AQUAMID s.r.o. upozornil Ing. Hořejšího na nezákonný postup, pokud trvá na dodržování doporučených cen, načež koncem srpna 2006 Ing. Hořejší dodávky tomuto svému odběrateli ukončil. Svá tvrzení uvedená v podání pan Kozák doložil e-mailovou korespondencí s Ing. Hořejším, v níž se podvakrát požadavek na dodržování doporučených cen objevil. Stěžovatel měl za to, že určováním cen k dalšímu prodeji a posléze zastavením dodávek porušuje Ing. Hořejší zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
2. Úřad si po obdržení podnětu některé informace ověřil při ústním jednání s panem Kozákem dne 13. 10 2006, načež na základě zjištěných skutečností **zahájil dne 3. 11. 2006** z moci úřední s Ing. Hořejším správní řízení sp.zn. **S 323/06** ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon“ nebo „zákon o ochraně hospodářské soutěže“). Porušení uvedeného ustanovení Úřad

spatřoval v **dohodách o určování cen pro další prodej zboží - rádiem řízených modelů vrtulníků, uzavíraných účastníkem řízení s distributory.**

3. Po zahájení správního řízení provedl Úřad dne 9. 11. 2006 místní šetření v provozovně účastníka řízení v Plzni, na ulici Klatovská 125, zaměřené na získání smluv či korespondence s dalšími distributory. Následně si Úřad vyžádal informace a podklady potřebné pro posouzení dané věci od dalších distributorů nakupujících RC vrtulníky od Ing. Hořejšího (podklady svědčící o případném zavazování odběratelů k dodržování cen) a od dalších dovozců či výrobců RC modelů vrtulníků (podklady pro vymezení trhu a pro výpočet podílu účastníka řízení na trhu). V průběhu řízení bylo rovněž několik distributorů vyslechnuto v pozici svědků (včetně stěžovatele). Dne 20. 12. 2006 se konalo ústní jednání s účastníkem řízení a dne 6. 2. 2007 pak v souladu s § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějšího předpisu, seznámení s podklady pro rozhodnutí (čehož účastník řízení nevyužil). Spis podnětu č.j. P 669/06 (dále jen „spis podnětu“) se stal součástí spisu správního řízení sp.zn. S 323/06 (dále jen „spis“) po jeho zahájení.

Charakteristika účastníka řízení

4. Účastník řízení je tuzemská fyzická osoba Ing. Ivan Hořejší podnikající podle živnostenského zákona nezapsaná v obchodním rejstříku. Předmětem podnikání dle zápisu v registru živnostenského podnikání je koupě zboží za účelem dalšího prodeje a prodej a výroba modelářských potřeb a modelů. Obchodní firma Ing. Ivan Hořejší vznikla 21. 9. 1992. Podle počtu zaměstnanců se řadí do velikostní kategorie 1-5 zaměstnanců. Ke konci loňského roku byla založena společnost Hořejší model s.r.o., v níž je pan Ing. Ivan Hořejší jednatelem a společníkem (spolu se svým bývalým zaměstnancem). Obchodní firma Ing. Ivan Hořejší nebyla zrušena a sám pan Ing. Hořejší si dle svého vyjádření hodlá nadále podržet své živnostenské oprávnění na nákup a prodej zboží.

5. Těžištěm podnikatelské činnosti účastníka řízení je výroba a prodej modelů letadel a příslušenství (RC řízení, akumulátory, nabíječe, konektory atd.). Cca 10 % obratu tvoří prodej RC modelů vrtulníků značky T-REX taiwanské firmy ALIGN, jejichž výhradním dovozcem pro ČR se Ing. Hořejší stal v roce 2006. Ing. Hořejší působí téměř výhradně na velkoobchodní úrovni trhu (cca z 95 %); zboží značky T-REX prodává prostřednictvím nezávislých maloobchodních prodejců, kteří provozují modelářské prodejny, resp. e-shopy, kde nakupují koneční zákazníci. Na internetových stránkách www.horejsi.cz je uveden odkaz na seznam prodejců, jichž je v ČR cca 45. Účastník řízení pouze výjimečně RC modely vrtulníků nebo náhradní díly zasílá sám konečným zákazníkům na dobírku poštou.

Zjištěné skutečnosti

6. Po zahájení správního řízení provedl Úřad v provozovně Ing. Hořejšího v Plzni na Klatovské ul. 125 ohlášené místní šetření s cílem zajistit smlouvy a korespondenci mezi účastníkem řízení a distributory. Bylo zjištěno, že Ing. Hořejší písemné smlouvy se svými odběrateli neuzavírá, obchodní vztah se realizuje na základě objednávek a dodávek. Komunikace mezi obchodními partnery probíhá především prostřednictvím e-mailů; několik z nich Úřad zajistil jako důkazy.

7. V e-mailu ze dne 12. dubna 2006 na základě poptávky pana Kozáka z firmy AQUAMID s.r.o. sděluje Ing. Hořejší, že *„pokud bychom spolupracovali, podmínkou je zachování doporučených maloobchodních cen plus minus 5 %.“* (ve spise list č. 45). V e-mailu z následujícího dne píše Ing. Hořejší panu Kozákovi, že *„naše partnery – obchodníky – nepodhazujeme, neprodáváme koncovým zákazníkům za velkoobchodní ceny.“* (list č. 47). Dne 18. srpna 2006 poslal pan Kozák objednávku na zboží značky T-REX, na niž Ing. Hořejší reagoval e-mailem z téhož dne: *„Než budeme pokračovat, potřebujeme od Vás ujištění, že nebudete prodávat koncovým zákazníkům za nižší než námi doporučené ceny, a to ani přímo, ani formou crash bonusu.“* (list č. 101). Na tento e-mail pan Kozák odpověděl, že stanovování cen pro další prodej je pouze jeho věcí a žádný výhradní dovozce není oprávněn mu cenu diktovat. Současně upozornil Ing. Hořejšího, že jeho jednání je v rozporu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže. Následně Ing. Hořejší sdělil jinému svému odběrateli, že spolupráci s firmou AQUAMID s.r.o. ukončil (ke dni 25. 8. 2006).

8. Úřad předvolal jako svědky několik odběratelů zboží značky T-REX od účastníka řízení. Nejprve vyslechl pana Radka Kozáka, obchodního ředitele spol. AQUAMID s.r.o. Svědek při výslechu odkázal na informace poskytnuté již při ústním jednání na Úřadě dne 13. 10. 2006 a dokumenty poskytnuté v rámci šetření podnětu č.j. P 669/06. Z podaných informací a podkladů vyplývá, že obchodní vztah mezi Ing. Hořejším a firmou AQUAMID s.r.o. začal na jaře r. 2006. Dne 12. 4. 2006 zaslal účastník řízení panu Kozákovi e-mail, v němž požaduje zachovávání doporučených prodejních cen (viz výše). I když s uvedenou podmínkou pan Kozák nesouhlasil, což Ing. Hořejšímu sdělil, po určitou dobu Ing. Hořejší objednané zboží značky T-REX firmě AQUAMID s.r.o. dodával a ta ho dále prodávala za doporučené ceny uvedené v ceníku Ing. Hořejšího (viz vyjádření pana Kozáka do protokolu – list č. 122). Následně firma AQUAMID s.r.o. ceny vrtulníků T-REX snížila (ceník byl uveden na jejích internetových stránkách), načež se Ing. Hořejší v telefonických hovorech snažil pana Kozáka přesvědčit k dodržování doporučených cen. Dne 18. 8. 2006 pak dal účastník řízení panu Kozákovi ultimátum, že podmínkou spolupráce je dodržování doporučených cen jako cen minimálních (viz e-mail z 18. 8. 2006 popsaný výše). V telefonických hovorech i e-mailové korespondenci pan Kozák uvedenou podmínku odmítl plnit a rovněž upozornil účastníka řízení na možné porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže s tím, že pokud mu zboží nebude dodáváno, obrátí se na Úřad. Dne 25. srpna 2006 Ing. Hořejší sdělil e-mailem svědkovi: *„nemáme zájem na obchodní spolupráci s firmou Aquamid.“* (list č. 11 spisu P 669/06). Od té doby Ing. Hořejší společnosti AQUAMID s.r.o. objednávané zboží nedodává, a to ani po urgencích. Dle vyjádření svědka Ing. Hořejšímu nejvíce vadilo, že AQUAMID s.r.o. poskytuje slevy jak na vrtulníky, tak na náhradní díly, tzv. crash bonusy (tj. slevy na náhradní díly až do výše pořizovací ceny vrtulníku). S poskytováním těchto slev Ing. Hořejší nesouhlasil, dle něj by všichni prodejci vrtulníků T-REX měli dodržovat minimálně jím doporučené ceny, tj. nemají prodávat levněji. Ing. Hořejší svědkovi sdělil, že důvodem jeho požadavku je zachování stejné úrovně cen v kamenných obchodech i při prodeji přes internet. Podmínka dodržování cen však dle vyjádření svědka není zakotvena v žádném dokumentu (kromě e-mailové komunikace).

9. Svědek se obrátil i na výrobce vrtulníků T-REX na Taiwanu, firmu ALIGN, s žádostí o přímou spolupráci, a to z důvodu problému se zásobováním. Výrobce jej však odkázal na místního distributora uvedeného na jeho internetových stránkách, tj. obchodní firmu Ing. Hořejší.

10. Dále Úřad vyslechl jako svědkyni paní Hanu Zapletalovou, jež nakupuje zboží značky T-REX od Ing. Hořejšího a svým jménem a na svůj účet je prodává konečným zákazníkům. Provozuje prodejnu modelářských potřeb v Brně. Svědkyně k dotazům Úřadu uvedla, že zboží značky T-REX prodává víceméně za ceny uvedené v ceníku Ing. Hořejšího, avšak ceny si stanovuje sama tak, aby její zboží nebylo příliš drahé. Cenu tvoří na základě své nákupní ceny plus marže v rozmezí 20 – 25 %. Ing. Hořejší ji ve věci cen nikdy nekontaktoval a ani nezjišťoval její prodejní ceny.

11. Další svědek, pan Miloš Vaňouch, provozuje prodejnu modelářských potřeb v Praze. Od Ing. Hořejšího odebírá od jara roku 2006 mj. vrtulníky a náhradní díly T-REX a prodává je dále (jako osoba samostatně výdělečně činná). Svědek prodává toto zboží za podobné ceny, jaké má ve svém maloobchodním ceníku na internetu Ing. Hořejší, neboť musí být konkurenceschopný, tj. nemůže být dražší. Může však prodávat za odlišné ceny; využívá systém slevových karet a množstevních slev. Své prodejní ceny má zveřejněné na internetu.

12. Několik dalších významnějších odběratelů od Ing. Hořejšího (cca 6) oslovil Úřad písemně. Z jejich odpovědí vyplynulo, že ceny zboží značky T-REX si určují sami, dle svého uvážení a bez jakéhokoli nátlaku Ing. Hořejšího. Odběratelé rovněž od něj neobdrželi žádné podmínky pro tvorbu cen či připomínky k cenám uvedeným v jejich cenících na internetu. Východiskem pro určení prodejních cen jim je zveřejněný maloobchodní ceník Ing. Hořejšího, nákupní cena a obvyklá marže. Konečná cena pro spotřebitele je tak obvykle o něco nižší než cena uváděná v ceníku účastníka řízení (doloženo ceníky, paragony či fakturami).

13. Samotný ceník zboží T-REX zveřejnil účastník řízení na svých internetových stránkách. Ceník platný k 1. 7. 2006 obsahoval popis zboží, sloupec VC Kč (tj. velkoobchodní ceny, tento sloupec byl přístupný pouze odběratelům – obchodníkům), dále rubriku MC vč. DPH (tj. maloobchodní cena včetně daně z přidané hodnoty) a sloupec „marže“ (rovněž tento sloupec byl přístupný pouze obchodníkům po zadání hesla). Uvedený ceník Ing. Hořejšího tedy obsahoval maloobchodní ceny včetně DPH, tj. ceny pro konečné spotřebitele, aniž by byly označeny jako doporučené (list č. 134). Rovněž později vydaný ceník k 1. 10. 2006, veřejný, volně přístupný na internetu (list č. 23 spisu P) obsahoval sloupec MC vč. DPH. Později, po zahájení správního řízení, zajistil Úřad při ohlášeném místním šetření v provozovně účastníka řízení ceníky platné k 1. 9. 2006 a k 1. 10. 2006, v nichž již byly maloobchodní ceny označeny jako doporučené (sloupec ceníků „dop. MC vč. DPH“ – spis č. listu 14-16). Rovněž na internetu aktuálně zveřejněný ceník již obsahuje dovětek, že jde o doporučené maloobchodní ceny.

14. Ústní jednání s účastníkem řízení se uskutečnilo dne 20. 12. 2006. Ing. Hořejší uvedl, že důvodem pro zveřejnění doporučených maloobchodních cen je to, že zákazníci doporučené ceny požadují. Rovněž sám Ing. Hořejší využívá tento ceník při svém maloobchodním prodeji (jde o velmi malou část prodejů). Podle jeho vyjádření jde o ceník pro odběratele zcela nezávazný, který obsahuje doporučené maloobchodní ceny (i když takto dříve nebyly označeny). Dodržování těchto doporučených cen odběrateli Ing. Hořejší nekontroloval. K obchodnímu vztahu s firmou AQUAMID s.r.o. Ing. Hořejší uvedl, že tato firma prodávala zboží T-REX v podstatě za nákupní ceny, tj. bez marže. To bylo možné proto, že její hlavní činností a zdrojem tržeb je výroba krmiv. Poté, co pan Kozák začal Ing. Hořejšímu vyhrožovat udáním u Úřadu, ukončil Ing. Hořejší na doporučení právníka s firmou AQUAMID s.r.o. spolupráci, a to e-mailovým sdělením ve formě: „Nemáme zájem na obchodní spolupráci s firmou Aquamid.“

Důvodem ukončení spolupráce rovněž bylo arogantní chování pana Kozáka a částečně též prodej za velmi nízké ceny. Na dotaz Úřadu, proč Ing. Hořejší požadoval v e-mailové korespondenci po panu Kozákovi dodržování doporučených cen, uvedl účastník řízení, že to bylo nešťastné vyjádření. Stalo se to z důvodu, aby pan Kozák „nepodhazoval“ ostatní obchodníky. Ostatní odběratelé totiž telefonovali Ing. Hořejšímu a ptali se ho, jak je možné, že pan Kozák prodává tak levně - téměř za nákupní ceny, s marží okolo 5 % (pozn. Úřadu – obvyklá marže u tohoto zboží se pohybuje cca od 20 do 25 %). Po jiném odběrateli Ing. Hořejší dodržování doporučených cen nepožadoval.

Shrnutí

15. Úřad zjistil, že účastník řízení minimálně dvakrát v písemné formě požadoval po jednom ze svých odběratelů, aby dodržoval doporučené ceny RC modelů vrtulníků značky T-REX, a to jako ceny minimální. Důvodem bylo zjištění, že tento odběratel prodává uvedené zboží za velmi nízké ceny, čímž dle vyjádření účastníka řízení „podhazuje“ ostatní obchodníky. Po určitou dobu však tento odběratel doporučené ceny dodržoval, což potvrdil obchodní ředitel, který osobně ceny stanovoval, při své svědecké výpovědi na Úřadě (viz rovněž ceník náhradních dílů – spis P list č. 37). Další odběratele účastník řízení k dodržování cen nenutil, neboť tito sice prodávali dané zboží většinou za nižší ceny, než Ing. Hořejší doporučoval, avšak příliš nevybočovali z rámce doporučených cen (viz i požadovaná odchylka ± 5 %). Když daný odběratel trval na své vlastní nezávislé cenové politice (a prodával zboží za výrazně nižší než doporučené ceny), účastník řízení mu nakonec dodávky zboží značky T-REX ukončil, čímž ho jako výhradní distributor vyřadil z přístupu k přímým dodávkám. V současné době má firma AQUAMID s.r.o. zboží značky T-REX ve své nabídce, musí si ho však zajišťovat z jiných zdrojů a administrativně značně složitěji.

16. Úřad si je vědom toho, že RC modely vrtulníků patří spíše k exkluzivnímu zboží (nejde o zboží denní potřeby) s omezeným okruhem spotřebitelů, u nichž mnohdy cena není rozhodujícím faktorem pro koupi. Cena je však jedním z nejdůležitějších faktorů vztahů nabídky a poptávky na trhu. Každý z nezávislých obchodníků má právo si svoji prodejní cenu určovat sám a nezávisle, neboť především cenou a kvalitou zboží mohou mezi sebou konkurenti soutěžit ve prospěch spotřebitelů.

Vymezení relevantního trhu

17. Trh je obecně místem, kde se střetává nabídka s poptávkou. Dle ustanovení § 2 odst. 2 zákona je pak relevantním trhem trh zboží, které je z hlediska své charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

18. Předmětem posuzování v rámci tohoto správního řízení je, zda podnikatel Ing. Ivan Hořejší uzavřel s distributory (resp. některými distributory) zboží značky T-REX zakázanou dohodu o určení cen pro další prodej tohoto zboží. Pro správné posouzení předmětné věci je nezbytné vymezit tzv. relevantní trh a následně určit podíl účastníka řízení na tomto relevantním trhu.

19. Správní řízení se týká pouze RC modelů vrtulníků značky T-REX, které obchodní firma Ing. Ivan Hořejší nakupuje od výrobce a prodává na trhu ČR dalším

obchodníkům (formou velkoobchodního prodeje), kteří pak toto zboží prodávají ve svých prodejnách či prostřednictvím internetových obchodů **konečným** spotřebitelům. Správní řízení se netýká jiného zboží, jež Ing. Hořejší vyrábí či prodává.

20. Při vymezení relevantního trhu z hlediska **věcného** je třeba vycházet zejména z pohledu spotřebitele. V tomto ohledu Úřad zkoumal zastupitelnost a zaměnitelnost RC modelů vrtulníků z pohledu jeho charakteristik, ceny a zamýšleného použití.

21. Modely vrtulníků by se daly zařadit do širší skupiny modelářských potřeb tak, jak jsou uváděny např. v celním sazebníku či ve standardní klasifikaci produkce (SKP). Ing. Hořejší dováží modely vrtulníků pod položkou celního sazebníku 95032090 – ostatní hračky; zmenšené modely, též mechanické, k sestavování, z jiných materiálů. Dle SKP patří modely vrtulníků do třídy 36.50.20 – vláčky (hračky) a příslušenství k nim; jiné zmenšené modely nebo stavebnice.

22. Z této velmi široké třídy lze na základě charakteru daného zboží a jeho použití jednoznačně odlišit modely vrtulníků od hraček i od ostatních modelů (např. aut, lodí, letadel). Avšak i skupina RC modelů vrtulníků zahrnuje poměrně široký sortiment zboží – od nejlevnějších modelů za několik set korun (hračky) až po modely, jejichž cena dle vybavení může dosahovat několika desítek tisíc korun. Modely se liší jak technickými parametry, náročností ovládání, tak cenou. Slouží pro akrobatické nebo maketové létání. Nejjednodušší a rovněž nejlevnější jsou modely vrtulníků na elektro pohon, které se řídí vysílačem a jsou použitelné pouze v místnosti/hale v dosahu do cca 10 m. Pro létání na volném prostranství jsou vhodné vrtulníky v cenách nad 10 tisíc Kč (samotný model), včetně veškerého vybavení a příslušenství (vysílač, nabíječka atd.) činí pořizovací cena kolem 20 tisíc Kč. Jako pohon může vrtulníku sloužit buď elektromotor nebo spalovací motor. Mezi elektrovrtulníky patří značky Hornet, Maxir, Stinger, Hirobbo, Sniper, Mikado a T-REX. Zástupci kategorie vrtulníků se spalovacím motorem jsou značky Raptor a Robbe.

23. K tomu, aby mohl model vrtulníku létat, je třeba si pořídit jednak příslušenství (např. vysílač, nabíječka, serva, přijímač, akumulátory atd.) a jednak náhradní díly, neboť v důsledku pádů dochází k poškození částí vrtulníku, které je třeba nahradit novými díly. Ing. Hořejší dováží od taiwanského výrobce rovněž příslušenství a náhradní díly a dodává je distributorům na tuzemském trhu.

24. Vrtulníky značky T-REX (oba typy – typ 450 i 600) dle výše uvedeného členění by se daly zařadit mezi elektrovrtulníky střední až vyšší střední třídy, v cenové kategorii 10 až 20 tisíc Kč, určené pro létání venku, s velmi dobrými technickými parametry i ovladatelností (pro modeláře s předchozími praktickými zkušenostmi).

25. Vzhledem k předmětu tohoto správního řízení (dohoda o ceně – viz rovněž kapitola Právní posouzení) nebylo třeba se přesně zabývat tím, zda skupina zboží „RC modely vrtulníků“ má z hlediska spotřebitelů více tříd a do kterých přesně by modely T-REX 450 a 600 byly zařazeny, pokud by bylo nutné další rozlišení modelů vrtulníků na třídy. Pro účely tohoto správního řízení se Úřad dále nezabýval možným podrobnějším členěním trhu, a to i s ohledem na předmět tohoto řízení. Na tomto místě rovněž Úřad poznamenává, že jde o poměrně marginální trh s velmi nízkým počtem kupujících/poptávajících.

26. Na základě výše uvedeného Úřad proto pro účely tohoto správního řízení vymezil první relevantní trh jako **trh rádiem řízených (RC) modelů vrtulníků. Samostatný relevantní trh pak tvoří rovněž příslušenství a náhradní díly k rádiem řízeným modelům vrtulníků.**

27. Ing. Hořejší distribuuje RC modely vrtulníků značky T-REX prostřednictvím maloobchodních prodejců/distributorů, jejichž seznam má na svých internetových stránkách. Výjimečně prodává rovněž konečným spotřebitelům poštou na dobírku. Distributoři prodávají dané zboží jako nezávislí obchodníci ve svých prodejnách (obvykle jde o modelářské potřeby) či v internetových e-shopech. Dodávky probíhají na celém území České republiky za srovnatelných podmínek.

28. Z hlediska **geografického** proto Úřad vymezil relevantní trh jako **území České republiky**, neboť dodávky zboží prostřednictvím jednotlivých distribučních kanálů probíhají na vymezeném území za homogenních podmínek.

29. Z hlediska **časového** jde o trh **trvalý**, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami uvedeného zboží v průběhu celého roku.

<u>Postavení účastníka řízení na relevantním trhu</u>

30. Pro samotné konstatování porušení zákona formou dohod o cenách není nutné posoudit postavení účastníků dohody na relevantním trhu vzhledem k tomu, že jsou zakázané a neplatné bez ohledu na podíl účastníků dohody dosažený na relevantním trhu. Pro případné úvahy o dopadu dohod na trh či správní trestání je však tržní podíl významný.

31. Pro potřeby správního řízení byl podíl účastníka řízení na vymezených relevantních trzích zjišťován za kalendářní rok 2006, neboť v tomto roce započal s dovozem a dodávkami vrtulníků na tuzemský trh. V roce 2005 byl podíl firmy Ing. Hořejší na shora vymezených relevantních trzích nulový.

32. Jak je již uvedeno v předchozí kapitole, výroba a dovozy modelů vrtulníků jsou sledovány ČSÚ pouze jako součást široké skupiny Ostatní hračky, zmenšené modely, též mechanické, k sestavování, z jiných materiálů (položka celního sazebníku 95032090, odpovídající kód SKP 36.50.20), proto nebylo možno zjistit celkový objem dodávek předmětného zboží na trh ČR (výroba, dovozy, vývozy) z jednoho zdroje. Úřad proto oslovil zjištěné dovozce a tuzemské výrobce RC modelů vrtulníků se žádostí o sdělení jejich dodávek na trh ČR v roce 2006 (v kusech i Kč). Částečně rovněž vycházel z odborného odhadu na základě informací sdělených prodejci a výrobci/dovozci modelů vrtulníků.

33. Mezi nejvýznamnější dovozce RC modelů vrtulníků patří vedle Ing. Hořejšího firma Daniel Pelikán, jež dováží od taiwanské firmy Thunder Tiger RC vrtulníky značky Raptor. V tuzemsku modely vrtulníků vyrábí firma Antonín Laštůvka – LAheli, Hlinsko a MS Composit s.r.o., Tursko.

34. V roce 2006 dle informací sdělených výrobci a dovozci o jejich vlastních prodejích bylo na tuzemském trhu prodáno několik set modelů vrtulníků (cca 800 ks), podle jejich odborných odhadů to však bylo podstatně více: 1000 – 3000 ks modelů vrtulníků (včetně individuálních dovozů a prodejů přes internet, které rovněž tvoří značnou část prodejů). Jak je již výše uvedeno, přesná statistika o prodeji tohoto zboží není vedena, proto i Úřad musel využít informací odhadovaných odborníky z oboru. Kromě exaktně zjištěného prodeje 800 ks modelů Úřad přihlédl i k prodejům kvalifikovaně odhadovaným. Počet RC modelů vrtulníků dodaných na trh ČR v roce 2006 tak Úřad na základě výše uvedených podkladů odhadl na cca 1600 ks.

35. Ing. Hořejší v roce 2006 prodal 208 ks vrtulníků T-REX, tj. jeho podíl na trhu RC modelů vrtulníků činil cca **13 %.** Na trhu náhradních dílů a příslušenství k RC modelům vrtulníků, jejichž prodej rovněž není nikde centrálně vykazován, by měl

účastník řízení na základě individuálních údajů od výrobců a dovozců podíl cca 18 %; po zohlednění neevidovaných prodejů přes internet (podobně jako u modelů) Úřad uvažuje s nižším podílem rovněž ve výši cca **13 %,** protože prodej náhradních dílů a příslušenství na konkrétní model by měl přibližně odpovídat podílu na trhu modelů.

36. Sám účastník řízení odhadl svůj podíl na trhu cca do 10 %, což v zásadě koresponduje i s podíly uvažovanými Úřadem.

37. Vzhledem k tomu, že Ing. Hořejší uzavřel cenovou dohodu pouze s jedním ze svých distributorů, jehož prodej představoval cca 2,4 % celkových prodejů RC modelů vrtulníků a náhradních dílů účastníka řízení, **dopad jeho jednání** odpovídá cca 2,4 % z jeho tržního podílu na vymezených relevantních trzích.

<u>Právní posouzení</u>

38. Podle § 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, v platném znění, tento **zákon upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb** (dále jen „zboží“) proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo ohrožení (dále jen „narušení“) dohodami soutěžitelů, zneužitím dominantního postavení soutěžitelů, nebo spojením soutěžitelů.

39. Dle § 2 odst. 1 zákona se **soutěžiteli** podle tohoto zákona rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právnickými osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.

40. V souladu s § 3 odst. 1 zákona **dohody mezi soutěžiteli**, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě (dále jen „dohody“), které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, jsou zakázané a neplatné, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolí prováděcím právním předpisem z tohoto zákazu výjimku. Pro dohodu samotnou zákon nepožaduje žádné zvláštní náležitosti, forma dohody není rozhodující – může se jednat o jakékoli byť i neformální ujednání (dohoda může být uzavřena písemně, ústně nebo dokonce mlčky).

41. Dle § 3 odst. 2 zákona **jsou zakázány** ve smyslu § 3 odst. 1 zákona zejména dohody, které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže proto, že **obsahují ujednání o přímém nebo nepřímém určení cen**, popřípadě o jiných obchodních podmínkách (viz § 3 odst. 2 písm. a/ zákona).

42. Ustanovení § 3 odst. 1 zákona dopadá jak na horizontální, tak i na vertikální dohody soutěžitelů. Vertikální dohody jsou dohody soutěžitelů, kteří působí na různých úrovních trhu zboží (§ 5 odst. 2 zákona).

    V souladu s § 3 odst. 4 zákona se **zákaz dohod podle odst. 1 nevztahuje na dohody**, které:

    a) přispějí ke zlepšení výroby nebo distribuce zboží nebo k podpoře technického či hospodářského rozvoje a vyhrazují spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho plynoucích,

    b) neuloží soutěžitelům omezení, která nejsou nezbytná k dosažení cílů podle písmene

    c) neumožní soutěžitelům vyloučit hospodářskou soutěž na podstatné části trhu zboží, jehož dodávka nebo nákup je předmětem dohody.

43. V § 6 odst. 1 zákon stanoví, že zákaz dohod podle § 3 odst. 1 zákona se nevztahuje na vertikální dohodu, pokud podíl žádného z účastníků dohody na relevantním trhu **nepřesahuje 15%**. U vertikálních dohod, u nichž podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřevyšuje tuto hranici, není jejich dopad na hospodářskou soutěž významný, a proto jsou ze zákazu dohod narušujících soutěž vyňaty (tzv. dohody *de minimis*). Vynětí však nelze uplatnit v případech stanovených v § 6 odst. 2 zákona – tzv. *hard-core* ustanovení. Jde o ujednání, u kterých se dovozuje, že mají za účel narušit hospodářskou soutěž. U takových ujednání pak není třeba detailně zkoumat jejich konkrétní negativní účinky na relevantní trh, poněvadž se do značné míry presumují (negativní dopady na hospodářskou soutěž se předpokládají již ze samotného faktu uzavření dohody). Jedná se o tzv. cenové kartely (**dohody o přímém nebo nepřímém určení cen kupujícímu pro další prodej zboží** apod. - dohody o fixaci konkrétně stanovené ceny a dohody o stanovení minimální prodejní ceny jsou v rámci vertikálních dohod obecně posuzovány nejpřísněji), kartely restrikční a kontrolní a kartely rozdělovací (segmentační).

44. Zjistí-li Úřad v řízení podle § 3 až § 6 zákona, že byla uzavřena zakázaná dohoda, tuto skutečnost uvede ve svém rozhodnutí a tímto rozhodnutím plnění dohody do budoucna zakáže (§ 7 odst. 1 zákona). V souladu s § 7 odst. 2 zákona, může Úřad v řízení podle § 7 odst. 1 zákona uložit, aby účastníci řízení splnili **opatření, která společně navrhli**, jsou-li dostatečná pro ochranu hospodářské soutěže a odstraní-li se jejich splněním závadný stav. Tato opatření mohou účastníci řízení písemně navrhnout Úřadu nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy jim Úřad doručil výhrady k jejich dohodě s tím, že k pozdějšímu podání Úřad přihlédne jen v případech hodných zvláštního zřetele. Úřad nemůže vydat rozhodnutí podle § 7 odst. 2 zákona, jestliže zakázaná dohoda **již byla plněna** a měla nebo mohla mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže na relevantním trhu, popř. trzích.

45. V tomto správním řízení jeho účastník žádné opatření ve shora popsaném smyslu Úřadu do vydání rozhodnutí ve věci nenavrhl. Dohoda byla plněna a narušila soutěž v oblasti ceny (viz dále).

46. Na základě ust. § 4 odst. 1 zákona se zákaz podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje na dohody, které nemohou mít vliv na obchod mezi členskými státy ES podle čl. 81 Smlouvy o založení ES (dále jen „Smlouva“), avšak splňují ostatní podmínky stanovené blokovými výjimkami přijatými na základě čl. 83 odst. 1 Smlouvy k provedení čl. 81 odst. 3 Smlouvy příslušnými nařízeními Komise nebo Rady (dále jen „komunitární blokové výjimky“). Komunitární bloková výjimka ze zákazu dohod narušujících soutěž pro vertikální dohody je upravena Nařízením Komise (ES) č. 2790/1999 ze dne 22. prosince 1999 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě. Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se nevztahuje na vertikální dohody splňující podmínky stanovené v tomto nařízení. Takové dohody požívají výhody obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž. Základní podmínkou pro aplikaci komunitární blokové výjimky je, že **podíl dodavatele na trhu daného zboží nepřesahuje 30%**. Vynětí ze zákazu dohod na základě nařízení **nelze použít pro dohody, které omezují odběratele v určování cen pro jeho další prodej** (s výjimkou doporučených a nejvyšších prodejních cen za podmínek stanovených nařízením - viz čl. 4 písm. a/ nařízení - dodržování doporučené prodejní ceny však nesmí být ze strany dodavatele jakýmkoliv způsobem vynucováno či

podporováno. V takovém případě se nejedná o doporučení prodejní ceny, ale o nepřímé určování prodejní ceny.)[1]

47. V řízení bylo zjištěno, že dohoda o určení ceny pro další prodej zboží mezi účastníkem řízení a jedním z jeho odběratelů, která byla uzavřena a plněna prokazatelně přinejmenším od dubna do srpna roku 2006, je ujednáním, které naplňuje **formální znaky zakázané dohody.**

48. Jedná se konkrétně o požadavek Ing. Hořejšího na dodržování jím stanovených maloobchodních prodejních cen vrtulníků značky T-REX obsažený v e-mailové komunikaci s jeho odběratelem společností AQUAMID s.r.o. (viz např. požadavek Ing. Hořejšího obsažený v mailu ze dne 12. 4. 2006 *„Pokud bychom spolupracovali, podmínkou je zachování doporučených maloobchodních cen plus minus 5 %“* – str. 8 spisu P 669/06). Tato ujednání naplňují **znaky dohod o určování cen pro další prodej zboží** ve smyslu § 3 odst. 2 písm. a/ zákona.

49. Úřad se dále v řízení zabýval naplněním materiálních znaků výše popsané dohody uzavřené mezi účastníkem řízení a jeho odběratelem společností AQUAMID s.r.o.

50. V řízení bylo zjištěno, že jednotliví distributoři nakupují zboží od Ing. Hořejšího do svého vlastnictví a nesou rizika spojená s jeho prodejem a skladováním. Z podkladů shromážděných Úřadem v rámci správního řízení vyplynulo, že Ing. Hořejší neuzavírá se svými odběrateli písemné smlouvy, systém probíhá na základě objednávek a dodávek s tím, že komunikace s odběrateli probíhá převážně e-mailovou korespondencí. Z podkladů shromážděných Úřadem ve správním řízení rovněž vyplynulo, že v rámci odběratelsko-dodavatelského vztahu mezi účastníkem řízení a jeho odběrateli tito jednotliví odběratelé fungují jako samostatní obchodníci, což znamená, že nezajišťují pro Ing. Hořejšího služby obchodního zástupce (viz např. ustanovení § 652 obchodního zákoníku), ale nachází se v postavení kupujícího – distributora zboží od Ing. Hořejšího. Tito distributoři jsou proto **oprávněni určovat svoji vlastní obchodní politiku a marketingovou strategii** v rámci soutěže se svými konkurenty, neboť nesou veškerá rizika vyplývající pro ně z daného smluvního vztahu a potřeby hájit své postavení na trhu.

51. Smluvní ujednání o určení ceny pro prodej zboží obchodním zástupcem v rámci tzv. pravých dohod o obchodním zastoupení jsou ze soutěžněprávního hlediska považována za nezávadná. Naproti tomu v případě tzv. nepravého obchodního zastoupení, resp. ostatních vertikálních odběratelsko - dodavatelských vztazích, jsou dohody tohoto typu posuzovány jako **vertikální dohody o přímém určení cen kupujícímu pro další prodej zboží**. Jedná se o dohody považované za výrazně narušující soutěž na trhu – tzv. *hard-core cartels*. Tyto dohody směřují ke stanovení ceny zboží pro jeho další prodej v rámci dodavatelsko - odběratelského vztahu a eliminují tím svobodné stanovení ceny na konkurenčním principu na navazujícím stupni distribuce. Odběratelé, kterým je cena pro další navazující distribuci stanovena, nemohou zboží při jeho další distribuci dodávat za ceny, které by odpovídaly aktuální situaci na trhu (zejm. co se týče poptávkové strany), a tím konkurovat dalším dodavatelům na stejném stupni distribučního řetězce. Takové dohody vedou k přímému omezení cenové konkurence v neprospěch spotřebitelů. Příslušní soutěžitelé (odběratelé) nemohou v takovém případě o přízeň spotřebitelů soutěžit snižováním ceny.

[1] Ceny uvedené v maloobchodním ceníku Ing. Hořejšího pro prodej RC modelů vrtulníků T-REX, náhradních dílů a příslušenství k nim, byly později označeny jako „doporučené“, ale Úřadem bylo zjištěno, že Ing. Hořejší minimálně v jednom případě dodržování doporučených cen vyžadoval – viz zajištěné e-maily – nejedná se o doporučené ceny ve smyslu § 5 odst. 1 písm. a/, ale o jejich závazné určování.

52. V řízení bylo prokázáno, že minimálně jeden z odběratelů Ing. Hořejšího společnost AQUAMID s.r.o. byla povinna dodržovat při prodeji zboží odebíraného od Ing. Hořejšího ceny stanovené v maloobchodním ceníku dodávaném Ing. Hořejším, a to jako ceny minimální, které mohl zvýšit/snížit nejvýše o plus/mínus 5%. Rovněž bylo prokázáno, že tyto ceny společnost AQUAMID s.r.o. po určitou dobu dodržovala. Úřad tedy konstatuje, že účastník řízení uzavřel se svým odběratelem společností AQUAMID s.r.o. **dohodu o určení cen pro další prodej zboží**, konkrétně rádiem řízených modelů vrtulníků značky T-REX. Prověřením prodejních dokladů a ceníků doložených jednotlivými distributory o prodeji zboží od Ing. Hořejšího bylo zjištěno, že ostatní odběratelé ceny stanovené v maloobchodním ceníku dodávaném Ing. Hořejším nedodržují a prodávají zboží i za jiné – převážně nižší ceny, nežli jsou ceny daného druhu zboží uvedené v maloobchodním ceníku Ing. Hořejšího.

53. Posuzovaná zakázaná dohoda ve svém důsledku rovněž vedla k **ovlivnění/fixaci výše prodejních cen pro konečného spotřebitele zboží**. Skutečnost, že účastník řízení dodržování cen u distributora vyžadoval a kontroloval, zvyšuje jejich nebezpečnost pro soutěž na relevantních trzích. Odběratelé zboží od společnosti AQUAMID s.r.o. nemohli přinejmenším v období od 12.dubna do srpna 2006 nakupovat zboží výrazně levněji.

54. Úřad konstatuje, že pro tuto dohodu nemůže účastník řízení využít vynětí ze zákazu dohod daného blokovou výjimkou (viz výše), ani vynětí na základě dohod de minimis (§ 6 odst. 1 zákona), neboť jde o tzv. *hard-core* ustanovení, které je považováno za zvlášť závažné narušení soutěže. Úřad rovněž v souladu s ustanovením § 3 odst. 4 zákona zkoumal, zda dohoda o určení cen pro další prodej zboží od Ing. Hořejšího uzavíraná mezi účastníkem řízení a jeho odběratelem společností AQUAMID s.r.o. splňuje podmínky pro vynětí ze zákazu dohod na základě tohoto ustanovení zákona. Podmínky obsažené v ustanovení § 3 odst. 4 zákona musí být splněny **kumulativně**, aby se zákaz vyslovený v ustanovení § 3 odst. 1 na jinak formálně zakázanou a neplatnou dohodu nevztahoval. Úřad dospěl k závěru, že předmětná dohoda o určení cen pro další prodej **nepřispívá ke zlepšení distribuce zboží, ani nevyhrazuje spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách plynoucích z ní pro účastníka řízení.** Úřad tedy konstatuje, že vynětí ze zákazu dohod vysloveného v § 3 odst. 1 zákona na základě ustanovení § 3 odst. 4 zákona předmětná dohoda uzavřená mezi účastníkem řízení a distributorem zboží nepožívá. Úřad proto uzavírá, že uvedená dohoda o určení cen **je zakázanou a neplatnou dohodou ve smyslu § 3 odst. 1 zákona**.

55. Úřad na doplnění uvádí, že v případě tohoto typu dohod není rozhodující podíl účastníka řízení na relevantním trhu. Jedná se o dohody, které mají již ze své podstaty negativní dopad na soutěž na příslušném trhu. Materiální stránku deliktu považuje Úřad za naplněnou, neboť samotné uzavření dohody o určení cen kupujícímu pro další prodej (jako tzv. hard-core ustanovení – viz výše) naplňuje materiální podmínku narušení hospodářské soutěže. Úřad v této souvislosti rovněž přihlédl k podílu účastníka řízení na relevantním trhu, který není zanedbatelný.

56. Při hodnocení **subjektivní stránky** správního deliktu dle § 3 odst. 1 zákona je rozhodné posouzení volní a vědomostní složky ve vztahu k objektu deliktu, tj. právem chráněnému zájmu, jímž je účinná soutěž. Úřad zkoumal, zda účastník řízení v daném případě porušil zákon úmyslně či z nedbalosti. V případě vědomé nedbalosti i nepřímého úmyslu jednající ví, že škodlivý následek může způsobit. Zatímco u vědomé nedbalosti jednající nechce způsobit škodlivý následek, resp. bez přiměřených důvodů spoléhá, že jej nezpůsobí, v případě úmyslu nepřímého je subjekt srozuměn s tím, že

škodlivý následek může způsobit. Pokud jde o úmysl přímý, vychází se z toho, že jednající nejenže věděl, ale také chtěl porušit či ohrozit zájem chráněný zákonem. Není rozhodné, zda účastník řízení věděl, že porušuje konkrétní zákon či zda si byl možnosti jeho porušení vědom. Jak bylo v řízení prokázáno, účastník řízení chtěl fixovat cenu zboží pro další prodej na trhu (viz výše popsaný požadavek Ing. Hořejšího na zachování doporučených maloobchodních cen plus minus 5 %). Tento požadavek je jednoznačný projev vůle fixovat cenu pro další prodej. Účastník řízení si musel být vědom toho, že přímé určení ceny odběrateli, za něž má dále prodávat, je způsobilé ovlivnit cenovou úroveň daných výrobků ve vztahu ke spotřebiteli. Rovněž si musel být vědom toho, že cenová dohoda soutěž naruší a byl s tím srozuměn. Z výše uvedených důvodů má Úřad za to, že jednání účastníka řízení mělo charakter úmyslného porušení zákona, a to ve formě **úmyslu nepřímého.**

Praxe v EU

57. Úřad postupoval v řízení v souladu s vlastní rozhodovací praxí i s rozhodovací praxí Evropské komise a Evropského soudního dvora. Dohody o určování prodejních cen (tzv. resale price maintenance – „RPM“) pro další odběratele jsou jak Evropskou komisí, tak i Soudním dvorem vnímány jako závažné porušení ustanovení článku 81 odst. 1 Smlouvy ES, a to bez možnosti udělení výjimky. V rozhodovací praxi Evropské komise je jakýkoli zásah do svobodného obchodního rozhodování distributora v oblasti určování jeho prodejních cen považován za porušení soutěžních pravidel. V této souvislosti je možno uvést z rozhodovací praxe Evropské komise případ *Hennessy-Henkell* (rozhodnutí Evropské Komise ze dne 11.12.1980 č. 80/1333/EEC), kdy je za zakázanou klauzuli považována dohoda, ve které dodavatel požadoval, aby distributor jeho výrobků stanovil prodejní ceny v určitém rozpětí, ledaže distributor získá souhlas dodavatele ke stanovení odlišné ceny. Jedinou obecně povolenou cenovou praktikou, která nebude spadat pod ustanovení čl. 81 odst. 1, je poskytnutí ceníku obsahujícího seznam doporučených cen zboží za předpokladu, že tyto seznamy nejsou provázeny dalšími instrukcemi nebo jinými závaznými pokyny. Dalším příkladem rozhodovací praxe Evropské komise v oblasti cenových dohod je případ *Telefunken* (rozhodnutí Komise ze dne 6.1.1982 č. 82/267/EEC), který se týkal cenových dohod mezi soutěžiteli. Ve smlouvách uzavřených mezi společností Telefunken a dalšími distributory bylo zjištěno a prokázáno ustanovení, které nepřímo určovalo prodejní ceny těchto distributorů. Uvedené jednání společnosti Telefunken bylo posouzeno podle zmíněného článku 81 odst. 1 jako zakázaná dohoda a byla mu za něj uložena pokuta.

Odůvodnění výše pokuty

58. Dle ustanovení § 22 odst. 2 zákona může Úřad soutěžitelům uložit pokutu do výše 10.000.000,- Kč nebo do výše 10 % z čistého obratu dosaženého za poslední ukončený kalendářní rok, jestliže úmyslně nebo z nedbalosti porušili zákazy stanovené v § 3 odst. 1, § 11 odst. 1 a § 18 odst. 1 nebo neplní opatření uložená podle § 7 odst. 2 nebo § 11 odst. 4 anebo podle § 18 odst. 5 zákona. Při rozhodování o výši pokuty Úřad přihlédne zejména k závažnosti, případnému opakování a délce trvání porušování zákona.

59. Výše pokuty v mezích stanovených zákonem je věcí správního uvážení Úřadu a je v konkrétním případě individualizována skutkovými okolnostmi daného případu, stavem soutěžního prostředí a též zaměřením a cíli soutěžní politiky. Obdobně

postupuje při ukládání sankcí i Evropská komise a Evropský soudní dvůr (např. rozsudek ESD ze dne 12.7.2001 ve věci *Tate & Lyle plc, British Sugar plc and Napier Brown & Co. Ltd v Commission of the EC*). Při ukládání pokut musí být rovněž zohledněna hospodářská výkonnost každého podniku tak, aby byl zajištěn dostačující odstrašující efekt (viz rozsudek Soudu prvního stupně T-33/02 z 29. 11. 2005 ve věci *Brittania Alloys & Chemicals vs Komise).*

60. Účastník řízení porušil svým jednáním zákaz obsažený v ustanovení § 3 odst. 1 zákona, čímž narušil hospodářskou soutěž na příslušném trhu.

61. Při rozhodování o výši pokuty Úřad vyšel z čistého obratu Ing. Ivana Hořejšího za prodej RC vrtulníků za rok 2006 a dále vzal v úvahu závažnost, délku porušování zákona a formu zavinění. Obecným východiskem pro stanovení výše pokut je skutečnost, že trest by měl odpovídat povaze a závažnosti správního deliktu, za nějž je ukládán.

62. Při hodnocení **závažnosti** porušení zákona je třeba rozlišovat mezi nejzávažnějšími porušeními soutěžního práva, mezi něž patří tzv. hard core kartely (zejména dohody o cenách či o rozdělení trhu) a zneužití dominance, a typově méně závažnými porušeními zákona. Při analýze dohod narušujících soutěž je pak třeba rozlišovat mezi praktikami, jejichž účelem je narušení soutěže, a praktikami, u nichž narušení soutěže není účelem, nýbrž pouze možným účinkem jejich aplikace. Vertikální dohoda o určení ceny pro další prodej uzavřená mezi účastníkem řízení a jedním z distributorů představuje **závažné porušení** českého soutěžního práva. Na druhou stranu uzavřel účastník řízení dohodu o ceně pouze s jedním distributorem (z celkového počtu asi 45 prodejců), takže k narušení hospodářské soutěže došlo jen na malé části trhu. Nedošlo ani ke sjednocení cen na trhu při prodeji vrtulníků T-REX, neboť ostatní prodejci se při dalším prodeji neřídili cenami uvedenými v maloobchodním ceníku Ing. Hořejšího.

63. Při hodnocení **délky** porušení zákona je třeba uvést, že dohoda o ceně byla plněna pouze po dobu cca 5 měsíců (od dubna do srpna 2006). Jednání účastníka řízení tak představuje krátkodobé narušování hospodářské soutěže. Při stanovení výše pokuty Úřad dále vzal v úvahu, že vzhledem ke specifičnosti trhu (méně významný trh s dopadem na velmi malý počet spotřebitelů) mělo jednání účastníka řízení spíše marginální dopady.

64. Odpovědnost za protisoutěžní jednání spočívající v uzavření zakázané dohody narušující soutěž (§ 3 odst. 1 zákona) je ve své podstatě objektivní. Zákon však ukládá Úřadu, aby u všech soutěžitelů, které hodlá sankcionovat za protisoutěžní jednání, zkoumal zavinění. Konstrukce zákona předpokládá možnost uložení pokuty či opatření k nápravě za protisoutěžní delikt pouze tehdy, jestliže k porušení zákona dochází zaviněně, resp. úmyslně nebo z nedbalosti (§ 22 odst. 2 zákona). Zkoumání *subjektivní stránky* jednání účastníků řízení je nezbytnou součástí úvah o samotné možnosti uložit pokutu; forma zavinění je pak i podle judikatury správních soudů jedním z kritérií pro určení výše pokuty (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 31 Ca 71/2004-129 ze dne 22. 11. 2005 ve věci *Oskar Mobil*). Vzhledem k tomu, že forma zavinění je jedním z kritérií pro uložení pokuty, byla zohledněna skutečnost, že jednání účastníka řízení bylo posouzeno jako **úmyslné ve formě úmyslu nepřímého** (viz výše).

65. Bylo rovněž přihlédnuto ke skutečnosti, že ze strany účastníka řízení se jedná o první zjištěné porušení zákona.

66. Konečná výše pokuty byla Úřadem vyčíslena především na základě obratu Ing. Hořejšího v dotčeném zboží v roce 2006 (kdy k narušení hospodářské soutěže došlo) a

s přihlédnutím k celkovým hospodářským výsledkům účastníka řízení v roce 2005 (kdy však Ing. Hořejší na trhu RC modelů vrtulníků nepůsobil). Účastník řízení dle svého sdělení nezpracovával v roce 2005 výkaz zisků a ztrát, neboť v té době vedl pouze jednoduché účetnictví (daňovou evidenci). Za rok 2006 pak tento výkaz nemá dosud k dispozici vzhledem ke lhůtám zpracování a podávání tohoto dokumentu. Za rok 2005 předložil Ing. Hořejší přiznání k dani z příjmů fyzických osob, jež obsahuje příjmy, výdaje a celkovou daňovou povinnost. K tomuto výkazu bylo přihlédnuto podpůrně. Za základ pro výpočet pokuty Úřad proto vzal obrat z prodeje RC vrtulníků a náhradních dílů za rok 2006, tj. za období, kdy došlo k porušení zákona (údaje sdělil účastník řízení – viz str. 236 spisu).

67. Za přitěžující okolnosti Úřad považuje úmyslné porušení zákona ze strany účastníka řízení, jeho iniciační roli, kroky činěné s cílem donutit distributora k dodržování cen (hrozba ukončení dodávek) a následné zastavení dodávek.

68. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti se Úřad rozhodl neuložit pokutu v rozpětí do 10 mil. Kč, nýbrž vyšel z čistého obratu dosaženého účastníkem řízení za poslední ukončené účetní období (v souladu s § 22 odst. 2 zákona).

69. Na základě správního uvážení a s ohledem na shora zhodnocená kritéria stanovil Úřad jako základní částku pro výpočet pokuty 1 % z obratu (hodnoty prodejů) účastníka řízení za RC vrtulníky a náhradní díly k nim, tj. z částky 1.382.000 Kč. Za dobu trvání protisoutěžního jednání byla základní částka vynásobena koeficientem času k = 1, který odpovídá porušení zákona v délce cca 5 měsíců. (Pozn.: koeficient času je odstupňován podle doby účasti na protisoutěžním jednání). Takto vypočítaná základní částka pokuty byla zvýšena za přitěžující okolnosti (viz výše) o 50 %.

70. Ukládaná pokuta je schopná plnit své základní funkce, tj. funkci represivní i preventivní, pouze tehdy, jestliže je natolik významná, že má pro sankcionovaného soutěžitele dostatečný odstrašující efekt do budoucna. Toto kritérium vypočítaná pokuta ve výši cca 20 tisíc Kč nesplňuje. Úřad proto přihlédl i k celkovým příjmům a výdajům soutěžitele v roce 2005 (viz č. listu 239 spisu) a jeho vysokým obratům z jiných činností a navýšil pokutu na celkovou částku 25.000,- Kč. V této souvislosti Úřad uvádí, že v řízení bylo zjištěno, že někteří odběratelé Ing. Hořejšího vycházejí z jím doporučovaných cen, resp. z jeho ceníku, přičemž účastník řízení nemá zájem na „podhazování“ cen od jednotlivých distributorů předmětného zboží, resp. mohl by usilovat o určitou „ochranu“ těchto distributorů v oblasti ceny. Zde Úřad **spatřuje význam preventivní funkce sankce do budoucna**, a sice aby účastník řízení případně neopakoval svůj postup a ponechal stanovení cen pro další prodej výhradně na distributorech.

71. Pro srovnání ve skutkově podobných případech vertikálních dohod o určování cen pro další prodej (RPM) uložil Úřad pravomocně např. společnosti JELÍNEK – výroba nábytku s.r.o. pokutu ve výši 150.000,- Kč (rozhodnutí R 16/2005), obchodní firmě Ing. Lubomír Škrabák – LS-ZETIS pokutu 50.000,- Kč a společnosti JIZERSKÉ PEKÁRNY spol. s r. o. pokutu ve výši 300.000,- Kč (rozhodnutí R 61/2004). Pokuty v uvedených částkách byly uloženy těmto soutěžitelům po zohlednění jejich obratu a dalších skutkových okolností případu.

72. Pokuta pro podnikatele podnikajícího pod obchodní firmou Ing. Ivan Hořejší činí **25.000,- Kč**. Stanovená sankce není pro účastníka řízení likvidační a odpovídá legitimnímu očekávání soutěžitelů sankcionovaných Úřadem v poslední době.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení dle § 152 ve spojení s § 81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějšího předpisu, podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad, o kterém rozhoduje předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Rozklad se podává u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Luděk Svoboda
ředitel
Sekce ochrany hospodářské soutěže I

Rozhodnutí obdrží:

Ing. Ivan Hořejší
Nad Přehradou 439/15
321 00 Plzeň-Litice